

Vergaderjaar 2018–2019

34 997

Regels inzake een uniform experiment met teelt en verkoop van hennep en hasjesj voor recreatief gebruik in een gesloten coffeeshopketen (Wet experiment gesloten coffeeshopketen)

L

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 september 2019

Met deze brief bied ik u het rapport «Coffeeshops in Nederland 2018»¹ aan. Dit rapport is de veertiende meting van het aantal coffeeshops in Nederland en het gemeentelijk coffeeshopbeleid (1999–2018). De meting wordt sinds 2012 tweejaarlijks uitgevoerd. Het onderzoek is in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatie Centrum (WODC) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid uitgevoerd door het onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau Breuer & IntraVal.

Dit rapport is het resultaat van de eerste fase van een monitorend onderzoek naar coffeeshops en softdrugs in Nederland. Deze eerste fase geeft inzicht in het aantal coffeeshops en het gemeentelijk coffeeshopbeleid. De tweede fase van het onderzoek zal zich onder andere richten op de aard, omvang en geografische spreiding van coffeeshoptoerisme², softdrugstoerisme³, softdrugsgelateerde overlast en illegale verkoop van softdrugs in Nederland. Het onderzoek in de tweede fase is recent aangevangen en zal naar verwachting in de eerste helft van 2020 worden afgerond.

Resultaten eerste fase van het onderzoek

Nederland telt eind 2018 567 coffeeshops verspreid over 102 coffeeshopgemeenten.⁴ Dit is een daling ten opzichte van eind 2016 toen er nog 573 coffeeshops waren en eind 2014 toen er 591 coffeeshops waren. De onderzoekers concluderen dat er ondanks de daling sprake is van enige stabilisatie. In maart 2019 is het aantal coffeeshops weer iets gestegen naar 570. De meest voorname redenen voor het verdwijnen van coffee-

¹ Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffie nr. 164856.11.

² Het kopen van hasj/wiet door niet-ingezetenen in de coffeeshop

³ Het kopen van softdrugs door niet-ingezetenen buiten de coffeeshop

⁴ In 2016 waren er nog 103 coffeeshopgemeenten. De reden voor deze daling is de fusie van twee coffeeshopgemeenten (rapport «Coffeeshops in Nederland 2018», pagina 11).

shops sinds de vorige meting zijn sluitingen als het gevolg van een negatief BIBOB-advies en overtreding van de van toepassing zijnde gedoogcriteria. Redenen voor nieuwe coffeeshops zijn dat deze in plaats van coffeeshops zijn gekomen die zijn gesloten en omdat enkele gemeenten het aantal coffeeshops nader wil overeenstemmen met het maximaal aantal coffeeshops dat in de gemeente is toegestaan.

Wederom is in vergelijking met voorgaande meting is in het gemeentelijk coffeeshopbeleid weinig veranderd. Alle 102 coffeeshopgemeenten hebben een maximumbeleid voor wat betreft het aantal coffeeshops in de gemeente. In geval een gemeente aangeeft het beleid nader te hebben gespecificeerd, gaat het vaak om regionale afspraken (23 van de 102 gemeenten). Die afspraken hebben vooral betrekking op het al dan niet handhaven van het ingezetenen criterium.

Voor de handhaving van de meeste landelijke gedoogcriteria – A (geen affichering), H (geen harddrugs), O (geen overlast), J (geen jeugdigen) en G (geen grote hoeveelheden) geldt dat nagenoeg alle gemeenten deze in hun beleid hebben opgenomen. Het aantal gemeenten dat het ingezetenen criterium in het beleid heeft staan is gestegen van 75,5% naar 84,3%. In 94 van de 102 coffeeshopgemeenten is naast de landelijke gedoogcriteria ook een vestigingscriterium van toepassing. Het gaat het vaakst om het afstandscriterium waarbij een afstand van 250 meter of minder wordt gehanteerd van een coffeeshop tot een onderwijsinstelling (51 van de 102 gemeenten). Het praktische toezicht in het overgrote deel van de gemeenten is de gezamenlijke taak van politie en gemeente (63,7%).

De meeste coffeeshopgemeenten (94,1%) geven aan dat de bestuursrechtelijke sancties voor het overtreden van de van toepassing zijnde gedoogcriteria formeel zijn vastgelegd in een handhavingsarrangement. In 2018 zijn er meer overtredingen geconstateerd dan in 2016 (2018: 26 overtredingen in 14 gemeenten; 2016: 19 overtredingen in 17 gemeenten). Van de in 2018 vastgestelde overtredingen werd het vaakst overtreding van de maximale handelshoeveelheid geconstateerd (namelijk 15 keer).

Deze tweejaarlijkse meting is van belang om inzicht te blijven krijgen in het gemeentelijke coffeeshopbeleid en te monitoren waar en hoeveel coffeeshops zich in Nederland bevinden. Ik ben dan ook van plan deze landelijke meting voort te zetten naast de monitor die in het kader van het Experiment gesloten coffeeshopketen zal worden uitgevoerd. De onderhavige monitor heeft een andere reikwijdte dan de monitoring en effectmeting die met betrekking tot het experiment wordt uitgevoerd. Ik heb uw Kamer op 15 mei 2019 over die monitor geïnformeerd.⁵

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

⁵ Eerste Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 34 997, G